

Polskie Mięso

UPeMI
Unia Producentów i Konsumentów

BRANŻOWE POROZUMIENIE DS. WALKI Z ASF

Komunikat prasowy z dnia 15 stycznia 2020 r.

W dniu 8 stycznia 2020 roku odbyło się drugie robocze spotkanie **Branżowego Porozumienia ds. Walki z ASF** (dalej **Porozumienie**). W trakcie spotkania, w którym uczestniczyli przedstawiciele MRiRW, Kancelarii Prezydenta RP, GIW oraz eksperci z branżowych organizacji, przedyskutowano tematy związane z odstrzałem sanitarnym dzików, badaniami laboratoryjnymi, utylizacją padłych dzików, nadzorem weterynaryjnym, kształtowaniem świadomości społecznej związanej z walką z ASF oraz ograniczaniem skutków gospodarczych występowania choroby. Wnioski i rekomendacje **Porozumienia** z dyskusji zamieszczone są poniżej:

Odstrzał sanitarny, badanie i utylizacja padłych dzików

1. Do oceny wielkości populacji dzików należy wykorzystać nowoczesne metody i technologie bazujące na kamerach termowizyjnych i dronach. Do wyszukiwania padłych dzików oprócz metody tradycyjnej postulujemy wykorzystanie specjalnie szkolonych psów.
2. Ogrodzenie terenu z nowymi przypadkami ASF powinny być dokonywane po wcześniejszym sprawdzeniu całego potencjalnego obszaru zakażenia i określeniu zasięgu występowania wirusa. Wszystkie znalezione dodatnie przypadki powinny znaleźć się w środku ogrodzenia. Odstrzał sanitarny dzików powinien rozpoczynać się na zewnątrz ogrodzenia. Do polowań wewnątrz ogrodzenia należy wykorzystać broń z tłumikami, aby ograniczyć rozpraszanie dzików. Pozyskane dziki w ramach odstrzału sanitarnego, po pobraniu próbek do badań w kierunku ASF, powinny być utylizowane bez konieczności przechowywania tusz w chłodniach.
3. Wnoskujemy o czasowe zamknięcie przepustów dla zwierząt wzdłuż dróg ekspresowych i autostrad w celu odgradzenia dzików przebywających strefie czerwonej i białej. Aby zminimalizować skutki ograniczeń naturalnych migracji innych zwierząt niż dziki, przepusty powinny być wyposażone w bariery umożliwiające przechodzenie zwierząt mniejszych i większych od dzików.

Nadzór weterynaryjny

1. Wnoskujemy o zabezpieczenie środków na wynagrodzenia inspektorów oraz ich dodatkowe działania związane z ASF. Dodatkowe środki na działania inspekcji weterynaryjnej w związku z ASF powinny pochodzić z budżetu krajowego oraz unijnego i obejmować:

- a. Zapewnienie wynagrodzenia na poziomie średniej krajowej dla początkującego inspektora **Inspekcji Weterynaryjnej** (dalej **IW**). Ze względu ma małą liczbę lekarzy weterynarii w IW proponujemy specjalny dodatek dla każdego lekarza weterynarii pracującego w IW w wysokości 2000,00 zł/miesiąc (do zwalczania ASF konieczni są lekarze weterynarii – inspektor bez wykształcenia lekarskiego nie może wykonywać czynności związanych ze zwalczaniem ASF).
 - b. Zwiększenie ilości etatów po zapełnieniu wakatów zapewniające sprawne działanie IW w realizacji zwiększającej się ilości zadań (dochodzi ptasia grypa, która przy słabości kadrowej IW, a w szczególności braku lekarzy może wpłynąć ujemnie na zwalczanie ASF).
 - c. Podwyższenie wynagrodzeń wyznaczonych lekarzy weterynarii za czynności zlecone przez powiatowego lekarza weterynarii (nowelizacja rozporządzenia MRiRW w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii) – brakuje lekarzy chętnych do wystawiania np. świadectwa zdrowia w przemieszczaniu trzody, pobierania próbek krwi, kontroli bioasekuracji itp. Lekarze ci nie pracują na etacie (wolna praktyka), a więc są dyspozycyjni bez względu na godziny urzędowania IW oraz dni wolne od pracy.
 - d. Odstrzał sanitarny i utylizację dzików pozyskanych bez konieczności utrzymywania tusz w chłodniach.
 - e. Zbieranie, badanie i utylizację padłych dzików w rozszerzających się strefach ASF.
 - f. Zapewnienie wystarczającej liczby chłodni do przechowywania tusz dzików odstrzelonych przez myśliwych.
 - g. Nadzór nad bioasekuracją myśliwych w trakcie polowań, transportu pozyskanych dzików oraz przechowywania tusz w chłodniach.
 - h. Odszkodowania i rekompensaty dla rolników.
2. Brak dostępności IW w dni wolne od pracy stwarza niebezpieczeństwo spóźnionej reakcji na dynamicznie zmieniającą się sytuację. Postulujemy uruchomienie alarmowej linii telefonicznej, która mogłaby być wykorzystywana w czasie dni wolnych od pracy. W ramach tej linii, informacje o niezbędnych pilnych interwencjach byłyby przekazywane do właściwych inspektorów weterynarii. Numer alarmowy ASF powinien być dostępny na stronach wszystkich inspektoratów.

3. W ostatnim czasie pojawiło się kilka błędnych wyników badań laboratoryjnych w kierunku ASF. Błędne odczyty prawdopodobnie były wynikiem kontaminacji materiału przesłanego do badań. Niezbędne są audyty bioasekuracji oraz ponowne uzyskanie certyfikatów przez niektóre krajowe laboratoria.
4. Producenci świń często muszą czekać 4 dni na wyniki badań w kierunku ASF. Zostaje więc praktycznie jeden dzień na uzgodnienie warunków sprzedaży oraz organizację odbioru żywca. Postulujemy, aby czas oczekiwania na wyniki badań skrócić do maks. 48 godzin. Informacje o ujemnym wyniku badania w kierunku ASF powinny być przekazywane bezpośrednio do producentów trzody poprzez wiadomość SMS.
5. Wnioskujemy o zmianę przepisów dotyczących interwencji organizacji pro-zwierzęcych. Prawo nadzoru nad produkcją trzody chlewnej powinno przysługiwać wyłącznie inspektorom IW. Wtargnięcie ekologów na fermę w asyście policji stwarza zbyt duże zagrożenie epizootyczne, w tym możliwość rozprzestrzenienia ASF.
6. Postulujemy, aby IW zatwierdzała wprowadzenie zasad bioasekuracji określonych przepisami prawa w obiektach, które zamierzają ponownie uruchomić produkcję świń oraz w obiektach, w których po raz pierwszy będzie prowadzona produkcja trzody chlewnej. Podobne warunki uruchomienia produkcji powinny objąć nowe rzeźnie rolnicze oraz otwierane drobne zakłady przetwórstwa mięsa wieprzowego.

Ograniczanie skutków gospodarczych występowania ASF

1. Odszkodowania wypłacane właścicielom zlikwidowanych stad powinny być uzależnione od spełnienia wymagań zasad bioasekuracji. Należy doprecyzować (aby nie było wątpliwości) minimalne warunki bioasekuracji, które muszą być spełnione, aby dotrzymać odszkodowanie. Kryteria służące do wydania pozytywnej decyzji o przyznaniu odszkodowania powinny być zrozumiałe dla producentów świń i nie stwarzać możliwości dowolnej interpretacji przez kontrolujących inspektorów. Sprawdzona przez IW ferma, która spełniła wcześniej wszystkie wymagania kontrolujących nie może być pozbawiona odszkodowania z tytułu likwidacji stada. Odstępstwem od tej reguły może być jedynie świadome łamanie zasad bioasekuracji przez producenta świń, co przyczyniło się do rozprzestrzenienia wirusa ASF.
2. Przemieszczanie świń ze strefy czerwonej do białej stanowi obecnie narastający problem dla branży, który powinien zostać szybko rozwiązany. Blokowanie przez IW takich przemieszczeń dezorganizuje rynek, generuje duże straty finansowe zarówno wśród producentów świń jak i przetwórców. Umożliwienie przemieszczania świń i ich materiału biologicznego ze strefy czerwonej do strefy białej powinno odbywać się na podstawie świadectwa wystawionego przez **Powiatowego Lekarza Weterynarii (dalej PLW)** fermy wysyłającej. PLW fermy przyjmującej nie może sprzeciwiać się takim przemieszczeniom, jeżeli warunki przemieszczenia określone przepisami prawa zostały spełnione.

3. Podobnie należy umożliwić przemieszczania świń i ich materiału biologicznego ze strefy niebieskiej do czerwonej po spełnieniu warunków określonych w przepisach.
4. Zakłady ze strefy białej zainteresowane ubojem świń ze strefy czerwonej po spełnieniu wymogów weterynaryjnych powinny otrzymać zgodę PLW na ubój. Niezbędne są działania wyprzedzające, które przygotowują rynek i podmioty przetwórcze na objęcie ograniczeniami nowych obszarów strefą czerwoną (w szczególności na zachodzie kraju).
5. Należy egzekwować zakaz dyskryminowania przez sieci handlowe i inne placówki handlu detalicznego tych producentów trzody chlewnej oraz przetwórców wieprzowiny, którzy znaleźli się w strefie czerwonej i niebieskiej.
6. Dopłaty za dobrostan świń utrzymywanych na wybiegu powinny być odroczone do czasu eradykacji wirusa ASF z kraju. Jesteśmy za poprawą warunków dobrostanu zwierząt, ale w dobie walki z ASF nie powinniśmy promować utrzymywania świń na wybiegach.

Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej walki z ASF

1. Postulujemy wprowadzenie cyklicznych informacji w mediach publicznych o zagrożeniach ASF oraz nieprawidłowym zachowaniu mogącym mieć wpływ na rozprzestrzenianie się wirusa ASF skierowanej do rolników, myśliwych, kierowców, turystów, osób wchodzących do lasu itp.
2. Niezbędne jest dokonanie przeglądu i koordynacji konferencji, spotów medialnych, szkoleń, prowadzonych przez różne organizacje branżowe, fundusze czy fundacje informujące społeczeństwo na temat zagrożeń, skutków i metod walki z ASF.
3. Ulotki o zagrożeniu ASF w kilku językach powinny być powszechnie dostępne w miejscach o dużej przepustowości podróży: lotniska, przejścia graniczne, stacje benzynowe przy autostradach, parkingi itp.
4. Należy przygotować cykl specjalnych szkoleń o ASF dla producentów świń, zakładów przetwórczych, myśliwych, drogowców, pracowników służb leśnych, inspekcji weterynaryjnej oraz firm obsługujących branżę trzody chlewnej.